

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет*

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Тема: Оцінка ефективності інвестицій в торговельній діяльності (на прикладі магазину "Світ взуття")

*Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітня програма 6.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Завідувач кафедри: _____/Мельник Л.Г./

Керівник роботи: _____/Власенко Д.О./

*Виконавець: _____/Чубар Р.І/
П.І.Б.*

*Група: _____/Ез-61к
шифр*

Суми 2020

Зміст

Вступ	3
1 Теоретичні основи поняття інвестицій підприємства	5
1.1. Поняття, види й джерела інвестицій підприємства	5
2 Теоретичні основи управління інвестиціями підприємств	11
2.1. Технологія управління інвестиціями підприємств	11
2.2. Методи оцінки ефективності інвестицій підприємства	16
3 Аналіз управління інвестиціями в магазині «Світ взуття»	21
3.1. Організаційно-економічна характеристика магазину «Світ взуття»	21
3.2. Загальна характеристика інвестиційного проекту з переведення магазину в режим самообслуговування клієнтів	26
3.3. Економічне обґрунтування переведення магазину в режим самообслуговування клієнтів	30
Висновок	32
Список літератури	34

Реферат

Кваліфікаційна робота складається з 33 сторінок основного тексту. В ній міститься 7 таблиць та 1 рисунок. Список використаної літератури включає 55 джерел.

Ключові слова: торговельна діяльність, інвестиції підприємства, стимулювання збуту, самообслуговування клієнтів.

Об'єкт дослідження – магазин «Світ взуття», предмет дослідження – процес управління інвестиціями.

Мета роботи – дослідження процесу управління інвестиціями.

В ході виконання роботи використовувалась спеціальна література по цій проблемі, досвід роботи ПП «Світ взуття», дані статистичної і відомчої звітності.

В процесі дослідження використовувались методи порівняння, системного аналізу і статистичних групувань.

Структура роботи містить у собі вступ, три розділи та висновок.

У вступі обґрунтовується актуальність теми даної роботи, ставиться мета та завдання роботи, позначається об'єкт і предмет дослідження.

У перших двох розділах досліджуються теоретичні основи управління інвестиціями підприємств, досліджується поняття інвестицій, їх види, методи оцінки, правове регулювання, процес управління інвестиціями.

У третьому розділі досліджується управління інвестиціями об'єкта дослідження, розглядається його організаційно-економічна характеристика, досліджується інвестиційний проект.

Вступ

Інвестиції (капіталовкладення) — це сукупність витрат, реалізованих у формі довгострокових вкладень власного або позикового капіталу. Згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності інвестиції являють собою актив, який компанія використовує для збільшення свого багатства за рахунок різного роду доходів, отриманих від об'єкта інвестування, у вигляді відсотків, дивідендів і орендної плати, а також у формі приросту вартості капіталу.

Інвестиційна діяльність являє собою один з найбільш важливих аспектів функціонування будь-якої комерційної організації. Причинами, що обумовлюють необхідність інвестицій, є відновлення наявної матеріально-технічної бази, нарощування обсягів виробництва, освоєння нових видів діяльності.

Процес інвестування відіграє важливу роль в економіці будь-якої країни. Інвестування в значній мірі визначає економічне зростання держави, зайнятість населення та становить істотний елемент бази, на якій ґрунтується економічний розвиток суспільства. Тому проблема, пов'язана з ефективністю використання й оцінкою інвестицій, заслуговує на серйозну увагу. Значення економічної оцінки для планування й здійснення важко переоцінити. При цьому особливу важливість має попередня оцінка, яка проводиться на стадії розробки інвестиційних проектів і сприяє прийняттю розумних і обґрунтованих управлінських рішень.

Усе вищесказане підкреслює актуальність теми роботи.

Об'єкт дослідження – магазин «Світ взуття», предмет дослідження – процес управління інвестиціями.

Мета роботи – дослідження процесу управління інвестиціями.

Завдання роботи:

- дослідження теорії поняття інвестицій, їх видів, показників ефективності;

- аналіз загальної характеристики підприємства і його економічних показників;
- аналіз ефективності показників інвестиційного проекту.

Теоретичну та методичну базу роботи склали праці вітчизняних і закордонних учених в області інвестицій і економічного аналізу підприємства. Практичні дані взяті з бухгалтерської звітності.

Структура роботи містить у собі вступ, три розділи та висновок.

У вступі обґрунтовується актуальність теми даної роботи, ставиться мета та завдання роботи, позначається об'єкт і предмет дослідження.

У перших двох розділах досліджуються теоретичні основи управління інвестиціями підприємств, досліджується поняття інвестицій, їх види, методи оцінки, правове регулювання, процес управління інвестиціями.

У третьому розділі досліджується управління інвестиціями об'єкта дослідження, розглядається його організаційно-економічна характеристика, досліджується інвестиційний проект.

На закінчення приводяться висновки до всієї роботи.

1 Теоретичні основи поняття інвестицій підприємства

1.1. Поняття, види й джерела інвестицій підприємства

Інвестиції, інвестиційна діяльність є порівняно новими для російського права категоріями, виникнення яких пов'язане з розвитком ринкових відносин. У рамках централізованої планової економіки для позначення прямих інвестицій у проведенні використовувалося поняття "капітальні вкладення", під якими розумілися всі витрати на відтворення основних фондів, а ринок цінних паперів був відсутній взагалі.

Підприємницька діяльність, яка здійснюється в Україні в різних напрямках і формах, потребує забезпечення її фінансовими джерелами. Поступальний розвиток бізнесу можливий лише при наявності інвестиційних вкладень. Це особливо важливо для нашої країни, економіка якої, по визначенню фахівців, характеризується великомасштабною інвестиційною кризою. Її відмінними рисами є, по-перше, різкий спад обсягів інвестицій і, по-друге, перетікання інвестицій у сировинні експортно-орієнтовані галузі. «Для того щоб Україна змогла відновити свої позиції у світової господарстві в якості індустріальної держави із середнім рівнем економічного розвитку та задовільними стандартами життя населення, будуть потрібні значні інвестиції» [1,с.156].

Інвестиціями визнаються кошти, цінні папери, інше майно, у тому числі майнові права, інші права, що мають грошову оцінку, вкладені в об'єкти підприємницької й (або) іншої діяльності з метою одержання прибутку й (або) досягнення іншого корисного ефекту в соціальній, культурній, освітній, науково-викладацькій діяльності або інших сферах громадського життя.

Існує кілька підходів і критеріїв виділення різних видів інвестицій. Традиційно інвестиції класифікують на портфельні й прямі. *Портфельні* інвестиції - це вкладення в акції, облігації, інші цінні папери, частки участі в

господарчих товариствах і товариствах. *Прямі* інвестиції - це вкладення в придбання, створення нових, реконструкцію й технічне переозброєння діючих виробництв; тобто прямі інвестиції - це вкладення безпосередньо у виробничий процес. В економіці прямі інвестиції називають також капіталоутворюючими.

У літературі та законодавстві є також інший підхід, поряд з наведеним вище, для розмежування портфельних і прямих інвестицій, в основі якого лежить критерій контролю, тобто вид інвестицій визначається наявністю або відсутністю контролю над компанією - емітентом цінних паперів. Із цього погляду, інвестування в цінні папери розглядається як портфельне, якщо пакет акцій, що належить інвестору, не перевищує певного відсотка статутного капіталу, або як пряме, якщо пакет акцій дозволяє інвестору визначати, або істотно впливати на прийняті акціонерним товариством - емітентом рішення.

«Залежно від цілей інвестора, його орієнтації на кінцевий результат застосовується поняття стратегічний інвестор. При здійсненні інвестиційних вкладень стратегічний інвестор не ставить перед собою завдання негайного одержання прибутку, його ціль - придбання права управління над інвестиційним об'єктом для забезпечення довгострокової перспективи. Стратегічний інвестор може вкладати як портфельні, так і прямі інвестиції» [4,с.121].

З погляду класифікації інвестицій по об'єкту інвестування інвестиції підрозділяються на матеріальні (речовинні), фінансові й нематеріальні. *Матеріальні* інвестиції припускають створення або реконструкцію (модернізацію) конкретних майнових об'єктів: будинків, споруд, устаткування, а також вкладення в обігові кошти (сировина, матеріали, запаси), тобто це інвестиції в об'єкти, безпосередньо що брати участь у виробничому процесі.

«*Нематеріальні* інвестиції - це вкладення в підготовку кадрів, наукові розробки, рекламу. Дійсно, витрати на навчання, підвищення кваліфікації,

перекваліфікацію й інші напрямки розвитку персоналу організації потрібно розглядати як інвестиції в розвиток людських ресурсів організації, до чого вже готова більшість позитивно позиціонуючих себе на ринку вітчизняних підприємців. До нематеріальних традиційно належать інвестиції в об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки), в удосконалювання технології виробництва та управління, у створення інших інновацій» [17,с.266].

За суб'єктом інвестування можна виділити інституціональні (професійні) інвестиції, корпоративні й індивідуальні. *Інституціональні* інвестиції здійснюють професійні учасники фондового ринку, фінансові посередники, страхові компанії й інші фінансові інститути, що мають своєю метою залучення коштів інших інвесторів. Інституціональні інвестори, як правило, повинні мати дозвіл на здійснення відповідної діяльності. До інституціональних інвестицій слід, наприклад, віднести інвестиції, здійснювані акціонерним інвестиційним фондом, що діють відповідно до Закону України "Про інститути спільного інвестування". Акціонерний інвестиційний фонд на підставі спеціального дозволу (ліцензії) у вигляді виняткової діяльності здійснює інвестування майна в цінні папери й інші об'єкти відповідно до названого Закону. *Корпоративними* інвестиціями визнаються інвестиції, здійснювані комерційними організаціями у власне проведення продукції (робіт, послуг) для його розширеного відтворення. *Індивідуальними* називають інвестиції, здійснювані громадянами самостійно, незалежно від інших, за рахунок власних коштів і для власних потреб.

За критерієм суб'єкта інвестування виділяють також іноземні інвестиції - вкладення, здійснювані іноземним інвестором; внутрішні інвестиції - здійснювані українськими резидентами; змішані інвестиції - вкладення коштів із залученням іноземного елемента.

За формою власності виділяють приватні інвестиції, державні інвестиції, інвестиції комунальних утворень, змішані інвестиції, тобто за участю різних форм власності. Критерій виділення інвестицій за формою

власності не є цілком самостійним, оскільки лише конкретизує суб'єкта інвестиційної діяльності. За регіональною ознакою слід розмежувати інвестиції усередині країни й за її межами. За періодом інвестування виділяють довгострокові (звичайно понад 5 років), середньострокові (від 1 до 5 років), короткострокові (до 1 року) інвестиції.

Наведена класифікація має, насамперед, правове значення, оскільки відповідно до неї на законодавчому рівні встановлюються відповідні правові режими здійснення тих або інших видів інвестицій, у тому числі з погляду визначення пріоритетів і встановлення певних обмежень і заборон [4,с.27].

З погляду правового режиму інвестицій важливо помітити, що вони здійснюються на різних ринках: товарному, фондовому, фінансовому, валютному, ринку праці - і підпорядковуються правилам, що регулюють відповідні ринки.

Портфель інвестицій конкретної комерційної організації складається з різних видів інвестицій, структура яких впливає на ефективність її підприємницької діяльності. Найважливішою проблемою кожної організації є оптимізація портфеля інвестицій, що укладається в мінімізації ризиків інвестиційних вкладень, максимізації прибутку або іншого позитивного економічного ефекту.

Під інвестиційною діяльністю розуміють вкладення інвестицій, і здійснення практичних дій з метою одержання прибутку й (або) досягнення іншого корисного ефекту.

Зрозуміло, що інвестиційні вкладення повинні мати певні джерела. *«Джерелами фінансування інвестиційної діяльності, зокрема, є:*

- власні кошти інвестора - амортизаційні відрахування, прибуток, що створюється в результаті підприємницької діяльності організації, накопичення громадян;
- позикові фінансові кошти інвесторів (банківські й бюджетні кредити, інші кошти);

- залучені фінансові кошти інвестора (кошти, одержувані від продажу акцій, пайові й інші внески громадян і юридичних осіб)» [2,с.219с].

Для великих інвестиційних проектів навіть при сприятливому фінансово-економічному стані комерційної організації власних джерел буває недостатньо. Самофінансування організацій у кожному разі є обмеженням у їхньому розвитку. Інвестиційна діяльність, здійснювана в значних масштабах, потребує фінансових ринків, що трансформують залучені кошти у виробничі інвестиції. Найважливішим ресурсом залучених коштів у країнах з розвинутою ринковою економікою є кредити банків. На жаль, у нашій країні банківський кредит поки не є істотною складовою в обсязі інвестиційних вкладень. Довгостроковий кредит не одержав належного поширення через малопотужність багатьох українських банків, високого банківського ризику при нерозвиненій системі забезпечення кредитів (наприклад, труднощів при обігу стягнення на закладене майно, у тому числі на стадії виконавчого провадження), фінансової неспроможності багатьох українських організацій, що потребують залучення позикових коштів. [21,229с]

Державне кредитування особливо важливих інвестиційних проектів через обмеженість бюджетного фінансування також не може розв'язати проблему забезпечення економіки інвестиційними ресурсами. При цьому, як показують дослідження фахівців, для ринкової економіки повинна бути характерна структура інвестицій з незначною часткою бюджетних вкладень. Усією історією розвитку ринкових відносин доведене, що частки інвестиції використовуються ефективніше, чим бюджетні.

У позначеній ситуації важливе значення мають, з одного боку, заходи державної підтримки інвестиційної діяльності, з іншого боку - розвиток її нових форм, таких як лізинг, угоди про розподіл продукції та ін. Значне місце у забезпеченні притоку інвестицій поряд зі стабільністю державної політики є належне правове регулювання цієї сфери підприємницької діяльності. Слід

зазначити, що інвестиційна діяльність регулюється нормами різних галузей законодавства: підприємницької, цивільної, бюджетної, податкової, адміністративної, митної, міжнародної частки [3,с.189].

2 Теоретичні основи управління інвестиціями підприємств

2.1. Процес управління інвестиціями підприємств

Управління інвестиціями містить у собі:

- управління інвестиційною діяльністю на державному рівні, що припускає регулювання, контроль, стимулювання інвестиційної діяльності законодавчими й регламентуючими методами;
- управління окремими інвестиційними проектами, яке містить у собі планування, організацію, координацію, контроль протягом життєвого циклу інвестиційного проекту шляхом застосування системи сучасних методів і техніки управління;
- управління інвестиційною діяльністю окремого господарюючого суб'єкта — підприємницької фірми, яке припускає вибір об'єктів інвестування й контроль над протіканням процесу інвестування [5,с.128].

Державне регулювання інвестиційної діяльності, тобто інвестиційна політика, здійснюється відповідно до державних інвестиційних програм наступними шляхами:

- пряме управління державними інвестиціями;
- запровадження системи податків з диференційованими податковими ставками й пільгами;
- надання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, бюджетних позичок на розвиток окремих територій, галузей і виробництв;
- проведення відповідної фінансової та кредитної політики, ціноутворення (у тому числі випуск в обіг цінних паперів), амортизаційної політики;
- контроль над застосуванням норм і стандартів, а також за дотриманням правил обов'язкової сертифікації тощо.

Держава відповідно до законодавства, що діють на території України, гарантує захист інвестицій, у тому числі й іноземних, незалежно від форм власності. Інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані або реквізовані.

На рівні фірми управління інвестиційною діяльністю спрямоване на забезпечення реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу.

Перший етап управління інвестиціями на рівні підприємства — це аналіз інвестиційного клімату країни. Він містить у собі вивчення наступних прогнозів:

- динаміки валового внутрішнього продукту, національного доходу й обсягів виробництва промислової продукції;
- динаміки розподілу національного доходу (нагромадження та споживання);
- розвитку приватизаційних процесів;
- державного законодавчого регулювання інвестиційної діяльності;
- розвитку окремих інвестиційних ринків, особливо грошового та фондового.

Другий етап — вибір конкретних напрямків інвестиційної діяльності фірми з урахуванням стратегії її економічного та фінансового розвитку. На цьому етапі фірма визначає галузеву спрямованість своєї інвестиційної діяльності, а також основні форми інвестування на окремих етапах діяльності. «Для цього вивчається інвестиційна привабливість окремих галузей економіки — їх кон'юнктура, динаміка й перспективи попиту на продукцію цих галузей» [7,с.276].

Інвестиційна привабливість галузей економіки оцінюється в ході індустріального аналізу, що складається із трьох частин:

- 1) визначення стадії життєвого циклу галузі;
- 2) визначення позиції галузі відносно ділового циклу;
- 3) якісний аналіз і прогнозування перспектив розвитку галузі.

Існують наступні стадії життєвого циклу галузі.

Піонерна стадія, що характеризується зростанням обсягу продажів і прибутків із прискоренням, високим рівнем ризику й конкуренції, наявністю нових учасників ринку та відносно низьким рівнем капіталовкладень.

Стадія розширення, основні риси якої — зростання обсягу продажів без прискорення або з деяким уповільненням, припинення зростання цін або невелике їхнє зниження, різкий приплив інвестицій і високі витрати на створення, придбання машин, устаткування, збільшення виплачуваних дивідендів.

Стадія стабілізації — припиняється або вповільнюється ріст продажів і прибутків, закінчується модернізація продукції, асортименти стабілізуються, зупиняється зростання капітальних витрат і спостерігається їхнє зниження.

Стадія загасання, що характеризується зменшенням числа компаній, зайнятих у галузі, прибутків, продажів і капіталовкладень.

Для інвестора найбільш сприятливе вкладення капіталу в об'єкти тих галузей, які перебувають у стадії розширення, коли спостерігається найбільший приріст курсової вартості їх акцій і чітко проглядаються позитивні перспективи бізнесу.

Оцінка циклічності галузі заснована на порівнянні її динаміки розвитку із загальноекономічними тенденціями. За цією ознакою розрізняють наступні види галузей.

Зростаючі галузі, зростання яких затушовується загальноекономічним спадом, тому їх виявляють шляхом зіставлення загального зростання з галузевим.

Захищені галузі, на яких не позначається зміна стану економіки в цілому (виробництво продуктів харчування).

Циклічні галузі, у яких коливання цін і обсягів відбуваються в унісон із загальноекономічними змінами (виробництво електроприладів).

Контрциклічні галузі, у першу чергу, — це видобуток мінеральної сировини, особливо золота та нафти. Розвиток цих галузей часто досягає максимуму під час щодо нетривалих і неглибоких економічних спадів.

Глибока депресія може привести до падіння виробництва в будь-якій галузі, у тому числі і у золотодобуванні.

Галузі, чутливі до зміни прибутковості. У галузях цієї групи коливання відбуваються залежно від зміни процентних ставок (наприклад, фінансове обслуговування).

Даний аналіз дозволяє передбачити зростання процентних ставок і можливі зміни загальнооекономічної кон'юнктури[13,с.119].

Якісний аналіз, проведений на закінчення галузевих досліджень, проясняє наступні питання:

- історичний аспект розвитку галузі в даній країні та у світі;
- умови конкуренції — наявність вхідних бар'єрів у галузі, відносини між існуючими конкурентами, можливість появи товарів-аналогів;
- виробничий потенціал виробників і платоспроможність покупців;
- законодавчі положення, що діють у галузі.

По зазначених матеріалах робляться висновки про перспективність вкладення коштів у підприємства даної галузі.

Основним показником оцінки інвестиційної привабливості галузей є рівень прибутковості використовуваних активів, який розраховується у двох варіантах:

1) прибуток від реалізації продукції (товарів, послуг), віднесена до загальної суми використовуваних активів;

2) балансовий прибуток, віднесена до загальної суми використовуваних активів.

Крім оцінки інвестиційної привабливості галузей, у процесі управління інвестиціями фірма проводить і оцінку інвестиційної привабливості регіонів, тому що продукція фірм однієї галузі, що перебувають у різних регіонах, має різну привабливість. Привабливість регіонів формується такими факторами, як:

- місце розташування;

- розвиток транспортної мережі;
- характеристика соціальних умов;
- розвиток підприємницької інфраструктури;
- природно-кліматичні умови;
- наявність ресурсів тощо

Оцінка інвестиційної привабливості регіонів країни проводиться по різних значимих факторах, і показники регіону рівняються із середніми показниками по країні.

На основі отриманих результатів підприємницька фірма ухвалює рішення щодо вибору конкретних напрямків і форм інвестицій.

Третій етап — вибір конкретних об'єктів інвестування, який починається з аналізу пропозицій на інвестиційному ринку. Потім відбираються окремі реальні інвестиційні проекти й фінансові інструменти, відповідні до основних напрямків інвестиційної діяльності та економічної стратегії фірми. Усі відібрані об'єкти інвестування аналізуються з позиції їх економічної ефективності. За результатами цього аналізу проводиться ранжирування об'єктів за критерієм їх ефективності — прибутковості — і із цього переліку відбираються до реалізації ті об'єкти, які забезпечують найбільшу ефективність[15,с.98].

Четвертий етап — визначення ліквідності інвестицій. У процесі здійснення інвестиційної діяльності підприємницькі фірми повинні враховувати, що в результаті зміни інвестиційного клімату по окремих об'єктах інвестування очікувана прибутковість може значно знизитися. Тому необхідно ретельно відслідковувати всі ці зміни й вчасно ухвалювати рішення щодо виходу з окремих інвестиційних програм і реінвестуванні капіталу. З урахуванням можливості такої ситуації по кожному об'єкту інвестування спочатку слід оцінити ступінь ліквідності інвестицій і перевага віддати тем з них, які мають найбільший потенційний рівень ліквідності.

П'ятий, найбільш важливий етап управління інвестиціями — визначення необхідного обсягу інвестиційних ресурсів і пошук джерел їх

формування. На цьому етапі прогнозується загальна потреба в інвестиційних ресурсах, необхідних для здійснення інвестиційної діяльності підприємницької фірми в запланованих напрямках. Виходячи з потреби в інвестиційних ресурсах, визначають джерела їх формування. При нестачі власних фінансових коштів ухвалюється рішення про залучення позикових коштів.

У результаті здійснення всіх перерахованих заходів формується інвестиційний портфель, який являє собою сукупність інвестиційних програм, здійснюваних фірмою.

Заключний етап управління інвестиціями — це управління інвестиційними ризиками. На цьому етапі необхідно спочатку виявити ризики, з якими може зіштовхнутися фірма в процесі інвестування по всіх об'єктах інвестування, а потім розробити заходи щодо мінімізації інвестиційних ризиків[18,с.298].

2.2. Методи оцінки ефективності інвестицій підприємства

У цей час існує ряд методів оцінки ефективності інвестицій. Їх можна розділити на дві основні групи: методи оцінки ефективності інвестиційних проектів, що не включають дисконтування та ті що включають дисконтування.

До методів, що не включають дисконтування, належать наступні:

а) метод, заснований на розрахунках строків окупності інвестицій (строк окупності інвестицій);

б) метод, заснований на визначенні норми прибутку на капітал (норма прибутку на капітал);

в) метод, заснований на розрахунках різниці між сумою доходів і інвестиційними витратами (одноразовими витратами) за весь строк використання інвестиційного проекту, який відомий за назвою Cash-flow або накопичене сальдо грошового потоку;

г) метод порівняльної ефективності наведених витрат на виробництво продукції;

д) метод вибору варіантів капітальних вкладень на основі порівняння маси прибутку (метод порівняння прибутку).

Методи оцінки ефективності, що не включають дисконтування, іноді називають статистичними методами оцінки ефективності інвестицій. Ці методи спираються на проектні, планові й фактичні дані про витрати й результати, обумовлені реалізацією інвестиційних проектів. При використанні цих методів в окремих випадках удаються до такого статистичного методу, як розрахунки середньорічних даних про витрати та результати (доходах) за весь строк використання інвестиційного проекту. Даний прийом використовується в тих ситуаціях, коли витрати й результати нерівномірно розподіляються по роках застосування інвестиційного проекту[7,с.156].

У результаті такого методичного прийому не повною мірою враховується часовий аспект вартості грошей, фактори, пов'язані з інфляцією й ризиком. Одночасно із цим ускладнюється процес здійснення порівняльного аналізу проектних і фактичних даних по роках використання інвестиційного проекту. Тому статистичні методи оцінки (методи, що не включають дисконтування) найбільше раціонально застосовувати в тих випадках, коли витрати й результати рівномірно розподілені по роках реалізації інвестиційних проектів і строк їх окупності охоплює невеликий проміжок часу - до п'яти років.

Однак, завдяки своїй простоті, загальнодоступності для розуміння більшістю фахівців фірм, високої швидкості розрахунків ефективності інвестиційних проектів і доступності до одержання необхідних даних, ці методи одержали саме широке поширення на практиці. Основні їх недоліки — охоплення короткого періоду часу, ігнорування тимчасового аспекту вартості грошей і нерівномірного розподілу грошових потоків протягом усього строку функціонування інвестиційних проектів.

Усю сукупність статистичних методів оцінки ефективності інвестицій можна умовно розділити на дві групи:

- методи абсолютної ефективності інвестицій;
- методи порівняльної ефективності варіантів капітальних вкладень [25,с.198].

До першої групи належать метод, заснований на розрахунках строків окупності інвестицій, і метод, заснований на визначенні норми прибутку на капітал.

До другої групи — методам порівняльної оцінки ефективності інвестицій — відносяться:

- метод накопиченого сальдо грошового потоку (накопиченого ефекту) за розрахунковий період;
- метод порівняльної ефективності — метод приведених витрат;
- метод порівняння прибутку.

Теорія абсолютної ефективності капітальних вкладень виходить із передумови, що реалізації або впровадженню підлягає такий інвестиційний проект, який забезпечує виконання встановлених інвестором нормативів ефективності використання капітальних вкладень. До таких нормативів відноситься нормативний строк корисного використання інвестиційного проекту, або одержання заданої норми прибутку на капітал. Проект підлягає впровадженню, якщо очікуване значення вищезгаданих показників буде рівним або більшим їх нормативних значень.

Теорія порівняльної ефективності капітальних вкладень виходить із передумови, що впровадженню (реалізації) підлягає такий інвестиційний проект із декількох (не менш двох), який забезпечує або мінімальну суму приведених витрат, або максимум прибутку, або максимум накопиченого ефекту за розрахунковий період його використання [9,с.102].

Дисконтування — метод оцінки інвестиційних проектів шляхом вираження майбутніх грошових потоків, пов'язаних з реалізацією проектів, через їхню вартість у теперішній момент часу. Методи оцінки ефективності

інвестицій, засновані на дисконтуванні, застосовуються у випадках великомасштабних інвестиційних проектів, реалізація яких вимагає значного часу.

Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів з обліком дисконтування засновані на тому, що в розрахунках використовуються дисконтовані значення грошових потоків. На сьогоднішній день відомі наступні методи оцінки:

- метод чистої наведеної вартості (чистий дисконтований дохід);
- дисконтований строк окупності;
- внутрішня норма прибутковості;
- індекси прибутковості дисконтовані;
- метод аннуїтету.

Одним із самих популярних методів оцінки ефективності інвестиційних проектів є метод розрахунків чистого дисконтованого доходу (ЧДД). Сьогодні економісти усе більше оперують поняттям саме чистого дисконтованого доходу (ЧДД).

Чистий дисконтований дохід – сальдо дисконтованих грошових доходів і видатків за весь строк реалізації інвестиційного проекту.

Наступним методом оцінки ефективності інвестиційних проектів є розрахунки внутрішньої норми дохідності за проектом (ВНД).

Внутрішня норма дохідності – це ставка дисконтування, при якій дисконтована вартість доходів від проекту дорівнює дисконтованій вартості інвестицій і ЧДД дорівнює нулю.

У цей час розрахувати точне значення внутрішньої норми прибутковості простіше за допомогою комп'ютерної програми Excel.

Підприємству слід реалізовувати інвестиційний проект у тому випадку, якщо для його фінансування використовуються власні кошти та ВНД більше норми прибутку на капітал, обчисленої в цілому по підприємству, або процентної ставки по депозитних внесках у банку.

Ще одним популярним методом оцінки ефективності інвестиційного проекту з обліком дисконтування є метод розрахунків дисконтованого індексу прибутковості капітальних вкладень. Індексом прибутковості капітальних вкладень називається відношення суми чистого доходу від операційної діяльності за весь строк реалізації інвестиційного проекту до суми інвестиційних вкладень на реалізацію даного інвестиційного проекту.

Метод рівномірного розподілу загальної суми платежів по роках використання інвестиційного проекту називається аннуїтетом. Інакше його називають методом щорічного внеску в рахунок погашення боргу. Аннуїтет – це періодична послідовність рівних по величині грошових платежів (annual – річний). Розглянуті платежі можуть бути як надходженнями, або притоками, так і платежами, або відтоками.

При оцінці ефективності інвестиційних проектів метод аннуїтета практично не використовується. Коефіцієнт аннуїтета найчастіше застосовується при розрахунках щорічних платежів у рахунок погашення боргу при поверненні споживчих кредитів. Такий розрахунок зручний і покупцям-дебіторам, які заздалегідь знають щомісячну або щорічну суму платежу, і кредиторам [8,с.226].

Розділ 3. Аналіз управління інвестиціями в магазині «Світ взуття»

3.1. Організаційно-економічна характеристика магазину «Світ взуття»

Магазин «Світ взуття» створено в січні 2004 року. Основний вид діяльності - роздрібна торгівля взуттям для всіх груп населення. Місце розташування - м. Конотоп. Загальна торговельна площа, включаючи склад, становить 130 кв. м.

Магазин «Світ взуття» займається роздрібним продажем взуттям уже більш шести років. Він пропонує оптимальні ціни на взуття в Конотопі від провідних виробників. Різноманітний асортименти продукції дозволяє вибрати взуття як модну, так і повсякденну. Кожний сезон модельний ряд оновлюється залежно від тенденцій моди та затребуваності на ринку.

У магазині «Світ взуття» працюють продавці-консультанти, що мають великий досвід роботи в роздрібній торгівлі. Вони завжди знайдуть індивідуальний підхід до кожного клієнта, нададуть допомогу та проведуть консультації в оптимальному виборі взуття.

Магазин «Світ взуття» оформлений ФОП Марченко Ю.М. Важливою особливістю здійснення підприємницької діяльності як індивідуального підприємця є той факт, що громадянин відповідає за своїми обов'язками всім приналежним йому майном, за винятком майна, на який відповідно до закону не може бути звернуто стягнення. Статус ФОП має наступні переваги в порівнянні з реєстрацією власного підприємства:

- спрощеність процесів створення та ліквідації бізнесу
- вільне використання власної виручки.
- не сплачується податок на майно, використовуване в підприємницькій діяльності
- спрощений порядок ведення обліку результатів господарської діяльності та надання зовнішньої звітності

- спрощений порядок прийняття рішень (не потрібно зборів, протоколів тощо)
- зароблені гроші, можливо, вільно витратити без додаткового оподаткування (9% на дивіденди)
- індивідуальний підприємець, що застосовує єдиний податок, має фактичну можливість не вести облік отриманого доходу

СТРУКТУРА магазину «Світ взуття» представлена нижче на мал.1.

Рис. 1. Структура організації магазину «Світ взуття»

Магазин «Світ взуття» має лінійно-функціональну організаційну структуру управління. Лінійно-функціональна структура управління являє собою найпоширеніший вид ієрархічної структури. Її основу становлять так званий «шахтний» принцип побудови й спеціалізація управлінського процесу по функціональних підсистемах організації (маркетинг, виробництво, дослідження й розробки, фінанси, персонал та ін.).

Структура керівництва підприємства має звичайну для багатьох торговельних підприємств модель. На чолі підприємства стоїть директор.

Генеральний директор відповідає за виконання товариством: договірних зобов'язань; зобов'язань перед державним бюджетом, перед колективом і окремими працівниками товариства; чинного законодавства; вимог за поданням державної звітності; правил безпеки виробництва, санітарно-гігієнічних норм, вимог по захисту здоров'я працівників підприємства, охороні навколишнього середовища.

Старший продавець спрямовує роботу колективу на виконання планів і завдань, підвищення рівня прибутковості. Здійснює контроль над торговельним процесом відповідно до замовлень і асортиментною спеціалізацією підрозділу.

Менеджер по персоналу здійснює добір кадрів, розміщення працівників відповідно до кваліфікації і їх оперативне переміщення залежно від інтенсивності виробничого процесу.

Бухгалтерія обліковує й, фіксує всю господарську діяльність і, складається із двох бухгалтерів, один з яких головний бухгалтер. Головний бухгалтер здійснює ведення бухгалтерського та податкового обліку. У його підпорядкуванні перебуває бухгалтерія. Їхня спільна робота полягає у веденні аналізу та обліку господарської діяльності магазину «Світ взуття», обліку товарів роздробу й розрахунків заробітної плати працівників підприємства.

Основна ланка підприємства – це відділ продажів, у якому працюють старший продавець і рядові продавці.

Структура чисельності представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Штатний розклад магазину «Світ взуття»

Посада	Кількість працівників (кінець 2017 р.)	Кількість працівників (кінець 2018 р.)
Директор	1	1
Головний бухгалтер	1	1
Бухгалтер	1	1
Старший продавець	1	1
Продавці	4	4
МОП	2	2
Усього	10	10

З таблиці видно, що чисельність магазину залишилася на сталому рівні й склала 10 людей.

Далі на основі бухгалтерських даних проаналізуємо основні економічні показники обсягів реалізації послуг у таблиці 6.

У всіх таблицях розрахунки змін:

+/- - абсолютний приріст приклад $14600-10950=3650$

% - відносний приріст приклад $14600/10950*100-100=33$

Таблиця 2

Показники динаміки зміни обсягу реалізації товарів магазину «Світ взуття» з 2017 року

Показники	Од. Вим=м.	Рік			
		2017	2018	Зміни	
				+/-	%
Виручка	тис. грн.	10950	14600	3650	33
Прибуток до оподаткування	тис. грн.	564	1638	1074	190
Прибуток після оподаткування	тис. грн.	479,4	1392,3	912,9	190

За 2018 рік магазин «Світ взуття» збільшив виторг на 33% за рахунок збільшення обсягів продажів взуття. Прибуток до й після оподаткування виріс на 190%.

Далі розглянемо питому вагу асортиментних груп послуг в обсязі.

Таблиця 3

Питома вага асортиментних груп у загальному обсязі реалізованих товарів магазину «Світ взуття» з 2017 року

Системи деталей	Ед. изм.	Рік			
		2017	2018	Зміни	
				+/-	%
Туфлі	%	15	15	0	0
Черевики і напівчеревики	%	44	48	4	9
Чоботи	%	15	16	1	7
Чобітки	%	4	4	0	0
Акcesуари	%	4	8	4	100
Інші товари	%	18	9	-9	-50
Усього	%	100	100		

За 2018 рік діяльності питома вага змінилася убік збільшення продажів черевик і напівчеревик, чобіт, акcesуарів. Питома вага продажів інших товарів впала на 9%, а питома вага продажів по асортиментній групі «чобітки» залишилася на попередньому рівні.

Змінними витратами для торговельного підприємства є покупна готова продукція для наступного продажу та оплата праці співробітників, тому що вона залежить від обсягу продажів. Постійними будуть усі інші витрати. Собівартість представлена нижче в таблиці 4.

Таблиця 4

Структура собівартості і її зміна магазину «Світ взуття» з 2017 року
(тис. грн.)

Найменування Витрат	2017 рік	2018 рік	Зміни	
			+/-	%
Змінні в т.ч.	9646	12217	2571	27
Товари	9212,06	11652	2439,8	26
Бонусна частина оплати праці	344,4	448,56	104,16	30
Відрахування на соц. потреби	89,544	116,63	27,082	30
Постійні в т.ч.	742	745	3	0
Оклад	600	600	0	0
Амортизація	78	80	2	3
Поточний ремонт	37	35	-2	-5
Електроенергія	10	12	2	20
Водопостачання	7	8	1	14
Інші витрати	10	10	0	0
Усього витрат	10388	12962	2574	25

В 2018 році собівартість збільшилася на 25%, головним чином, через збільшення змінних витрат.

Аналіз фінансових результатів магазину «Світ взуття» представлено в таблиці 5.

Аналіз формування фінансових результатів у магазині «Світ взуття»

(тис. грн.)

Найменування Витрат	2017 рік	2018 рік	Зміни	
			+/-	%
Виторг від реалізації товарів	10950	14600	3650	33
Собівартість реалізації товарів	10388	12962	2574	25
Комерційні видатки	0	0	0	0
Управлінські видатки	0	0	0	0
Прибуток (збиток) від реалізації	562	1638	1076	190
Інші позареалізаційні доходи	3	1	-2	33
Інші позареалізаційні видатки	1	1	0	190
Прибуток (збиток) звітного періоду	564	1638	1074	190
Податок при ЄП	84,6	245,7	161,1	190
Нерозподілений прибуток звітного року	479,4	1392,3	912,9	190

В 2018 році прибуток збільшився на 190%, головним чином, через збільшення виторгу на 33%.

3.2. Загальна характеристика інвестиційного проекту з переведення магазину в режим самообслуговування клієнтів

Привабливість проекту: Одним із прогресивних методів торгівлі є самообслуговування. При введенні методу самообслуговування в промтоварних магазинах найголовніше — правильно визначити асортименти товарів, які можна продавати без допомоги продавця. Наприклад, при продажу тканин або готової сукні необхідна консультація та допомога продавця. А такі товари, як взуття, постільна білизна, іграшки, вироби з паперу, шпалери, фарфорофаянсовий посуд, лаки та фарби, предмети домашнього побуту, чоловічі сорочки, скатертини, серветки, мило, щітки, кухонний і столовий посуд, а також інші господарські товари, валізи, деталі

та дрібні електротовари, розкладні меблі, книги, фаянсові вироби, хімікати та добрива, можна продавати по методу самообслуговування.

Організація та техніка торгівлі за методом самообслуговування в промтоварних магазинах полягає у наступному.

Весь асортименти товарів розміщують по групах, видах і призначенню, викладають на спеціальних прилавках острівного типу та у настінних шафах. Для викладення взуття та штучних текстильних товарів застосовують, як правило, похилі полки, а для господарських товарів — горизонтальні.

Усі товари постачають цінниками; у необхідних випадках у торговельному залі встановлюються спеціальні щити, на яких вказуються призначення та способи вживання товару.

Покупець може підійти до всіх товарів, наявних у магазині, самостійно оглянути й відібрати потрібний йому товар. Взявши відібраний товар, покупець іде до робочого місця контролера-касира, що перебуває звичайно біля виходу з магазину. На робочому місці контролера-касира встановлюються касові апарати. Контролер-касир вибиває чек, упаковує товар і вручає його разом із чеком покупцю.

Процес продажу товарів у магазині самообслуговування вимагає чіткої організації, а саме:

- у торговельному залі необхідно постійно мати різноманітний асортименти товарів. Усі товари, наявні в магазині, повинні бути у продажу;
- на обладнанні для викладення та показу товарів не повинні перебувати декоративні прикраси. Викладення повинно забезпечити покупцю вільний добір потрібного товару;
- обладнання для викладення та показу товару повинно завжди бути заповненим, для цього виставкові та робочі товарні запаси повинні систематично поповнюватися;
- при здійсненні купівлі товару покупцю повинна бути надана максимальна самостійність.

У магазині самообслуговування значно скорочується час, який витрачається покупцем на придбання товару. Оскільки споживач обслуговує себе сам, швидка купівля товарів забезпечується при будь-якому потоці покупців.

У магазинах самообслуговування потрібен менший штат працівників, отже, скорочуються витрати на заробітну плату. Більш раціонально використовуються площі магазинів, тому що звільняється місце, раніше займане прилавками й проходами для продавців.

Прискорення процесу продажу товарів дає можливість збільшити пропускну здатність магазину в кілька разів. Підраховано, що переведення на самообслуговування приводить до збільшення обсягу продажів магазину як мінімум на 20%.

Необхідні кроки для здійснення заходу:

1. Переведення магазину на систему самообслуговування (29 днів)
 - 1.1. Пошук постачальників обладнання та підрядників для переустаткування магазину (5 днів)
 - 1.2. Укладання договору з постачальниками та підрядниками (10 днів)
 - 1.3. Переустаткування магазину (14 днів)

Результати заходу:

1. Переведення магазину в систему самообслуговування
2. Скорочення витрат на оплату праці
3. Збільшення виручки
4. Збільшення прибутку

Розпишемо витрати на проведення даного заходу в наступній таблиці.

Витрати на інвестиційний проект на плановий рік (тис. грн.).

№ п/п	Стаття витрат	Сума
1. Одноразові витрати		
1.1.	Вартість обладнання	540
1.2.	Вартість послуг переустаткування магазину	320
1.3.	Представницькі витрати	30
2. Поточні витрати		
2.1.	-	-
Разом витрат		890

Джерело фінансування – фонд нерозподіленого прибутку магазину.

Вартість обладнання та послуг переобладнання магазину зазначена за даними компанії «Меркс» (м. Київ, вул. Садова, буд. 13). Підприємство «Меркс» є одним з великих виробників торговельного обладнання та офісних меблів у Києві.

3.3. Економічне обґрунтування переведення магазину в режим самообслуговування клієнтів

Досвід аналогічних підприємств показав, що виявлена проблема відсутності системи самообслуговування приводить до щорічного зменшення виручки як мінімум на 20%, то природно прийняти, що в результаті впровадження заходів, що вирішують дану проблему, виручка збільшиться на 20%.

Розрахунки показників економічної ефективності по даному заходу представлено в таблиці 7.

Техніко-економічні показники ефективності інвестиційного проекту за
планований рік

№ п/п	Найменування Показника	Од. вим.	До впровадження заходів	Після впровадження заходів	Зміни	
					+/-	%
1	Виручка (без ПДВ)	Тис. грн.	14600	17520	2920	20
2	Собівартість	Тис. грн.	12962	15405	2443,4	19
3	Валовий прибуток (с.1 – с.2)	Тис. грн.	1638	2114,6	476,6	29
4	Комерційні та управлінські витрати	Тис. грн.	0	0	0	-
5	Прибуток від реалізації	Тис. грн.	1638	2114,6	476,6	29
6	Інші доходи	Тис. грн.	1	1	0	0
7	Інші видатки	Тис. грн.	1	1	0	0
8	Прибуток до оподаткування	Тис. грн.	1638	2114,6	476,6	29
9	Податок на прибуток	Тис. грн.	245,7	317,19	71,49	29
10	Чистий прибуток	Тис. грн.	1392,3	1797,4	405,11	29

Постійні витрати до здійснення заходу 745 тис. грн.

Змінні витрати до здійснення заходу 12217 тис. грн.

Виручка від реалізації до здійснення заходу 14600 тис. грн.

Після впровадження заходу виручка збільшиться на 20% і складе 17520 тис. грн.

Розрахуємо собівартість після здійснення заходу.

Постійні витрати залишаться такими ж і складуть 745 тис. грн.

Плановані змінні витрати після впровадження заходу збільшаться на 20% і складуть 14660,4 тис. грн.

Таким чином, повна собівартість складе $745+14660,4= 15405,4$ тис. грн.

Зроблені розрахунки показують, що внаслідок впровадження даного заходу, відбулося збільшення чистого прибутку – на 405,11 тис. грн. або на 29%.

У цілому, переведення магазину на систему самообслуговування є економічно ефективним заходом, тому що підвищиться виручка, підвищиться прибуток, а звідси підвищиться добробут підприємства.

Строк окупності проекту складе $890/405,11=2,2$ року

Висновок

Інвестиції, інвестиційна діяльність є порівняно новими для українського права категоріями, виникнення яких пов'язане з розвитком ринкових відносин. Держава відповідно до законодавства, що діє на території країни, гарантує захист інвестицій, у тому числі й іноземних, незалежно від форм власності. Інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані або реквізовані. У цей час існує ряд методів оцінки ефективності інвестицій. Їх можна розділити на дві основні групи: методи оцінки ефективності інвестиційних проектів, що не включають дисконтування та що включають дисконтування.

У даній роботі була досліджена діяльність магазину «Світ взуття».

Магазин «Світ взуття» створено в січні 2004 року. Основний вид діяльності - роздрібна торгівля взуттям для всіх груп населення. Місце розташування - м. Конотоп. Загальна торговельна площа, включаючи склад, становить 130 кв. м. Чисельність персоналу 10 чіл. За 2018 рік магазин «Світ взуття» збільшив виторг на 33% за рахунок збільшення обсягів продажів взуття. Прибуток до й після оподаткування виріс на 290%.

У даній роботі був проаналізований інвестиційний проект магазину «Світ взуття» на впровадження системи самообслуговування клієнтів. Прискорення процесу продажу товарів дає можливість збільшити пропускну здатність магазину в кілька разів. Підраховано, що переведення на самообслуговування приводить до збільшення обсягу продажів магазину як мінімум на 20%.

Загальні витрати склали 890 тис. грн. Джерело фінансування – фонд нерозподіленого прибутку магазину.

Зроблені розрахунки показали, що внаслідок впровадження даного заходу, відбулося збільшення чистого прибутку – на 405,11 тис. грн. або на 29%.

У цілому, переведення магазину на систему самообслуговування є економічно ефективним заходом, тому що підвищиться виручка, підвищиться прибуток, а звідси підвищиться добробут підприємства.

Строк окупності проекту складе 2,2 року

Список літератури

1. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: Учеб.-метод, пособие. —М., 1998.
2. Балабанов И.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта. —М., 2000.
3. Бень Т.Г., Довбня С.Б. Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості підприємства// Фінанси України. – 2015. - №6. – с. 53 – 60.
4. Беренс В., Хавранек П.М. Руководство по оценке эффективности инвестиций. —М., 1995.
5. Белінський П.І., Лук'янова Л.М., Маниліч М.І. Основи теорії менеджменту організації. —Чернівці, 2016.
6. Бирман Й., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов. —М., 1997.
7. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента: В 2 т. — К.,2014.
8. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. – К.:Ника-Центр, 2015.
9. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. – К.: АДЕФ-Украина, 2012.
- 10.Бондарь Н.П., Васюхин О.Д., Голубев А.А., Подлесных В.Л. Эффективное управление фирмой: современная теория и практика. — СПб., 1999.
- 11.Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник , За ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТОВ “Баланс-клуб”, 2015. – 768 с.
- 12.Быкова Е.В. Показатели денежного потока в оценке финансовой устойчивости предприятия // Финансы. – 2000. - №2. – с.56 – 59.
- 13.Виленский П.Л., Лившиц В.К., Орлова Е.Р., Смоляк СЛ. Оценка эффективности инвестиционных проектов. —М., 1998.
- 14.Виханский О.С. Стратегическое управление: Учебник. —М., 1998.
- 15.Воркут Т.А. Проектний аналіз. – Навч.посібник. – К.: УЦДК, 2014. – 440 с.

- 16.Воробйов Ю.М. Особливості формування фінансового капіталу підприємств// Фінанси України. – 2015. - №2. – с. 77 – 85.
- 17.Геєць В. Передумови та можливості активізації інвестиційної діяльності в Україні. // Банківська справа- 2014 -№6.
- 18.Гойко А.Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрямки їх реалізації. —К., 2014.
- 19.Голов С.Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. – К.: Автотранссервіс, 2004.
- 20.Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. — К., 1998.
- 21.Гудушаури Г.В., Литвак Б.Г. Управление современным предприятием. — М., 1998.
- 22.Данілов ОД., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: Навч. посіб. — К., 2015.
- 23.Добровський В.М. Звітність підприємств: Навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2015.
- 24.Донцова Л.В., Никифорова Н.А. Анализ бухгалтерской отчетности - М.; ИКЦ "ДИС", 1999.
- 25.Дронов Р.И., Резник А.И., Бунина Е.М. Оценка финансового состояния предприятия // Финансы. – 2014. - № 4. – с.15 – 19.
- 26.Загородній А.Г. Стадницький Ю.І. Менеджмент реальних інвестицій: Навч. Посібник. – К.: Знання КОО, 2015. – 209с.
- 27.Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2000.
- 28.Іващенко К. Економічний аналіз господарської діяльності. – К, 1996.
- 29.Карбовник А.М. Деякі аспекти управління дебіторською заборгованістю та її вплив на джерела формування оборотних активів // Фінанси України. – 2014. - №9. – с. 92 – 97.
- 30.Крутик А.Б. Основы финансовой деятельности предприятия. – СПб., 1996.

- 31.Кручок С.І. Оцінка фінансового стану підприємства // Фінанси України. – 2012. - №8. – с.40 – 47.
- 32.Курс экономического анализа/ Под ред. М.И. Баканова, А.Д. Шеремета. – М.: Финансы и статистика, 1984.
- 33.Лимитовский М.А. Основы оценки инвестиционных и финансовых решений. —М., 1998.
34. Липсиц И.В., Коссов В.В. Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа: Учеб.-справ, пособие. —М., 1996.
- 35.Лукаsevич И.Я. Стратегические показатели финансового анализа // Финансы. – 2002. - № 7. – с. 52 – 55.
- 36.Луцевич О., Остапенко О. Перешкоди для припливу іноземних інвестицій в Україну: проблеми і рекомендації економічної стратегії // Економіст - 2005 -№3.
- 37.Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. Управление проектами/ Под общ.ред. И.И.Мазура. – 2-е изд. – М.: Омега –Л, 2014. – с.664.
- 38.Мартиненко В. Інвестиційна політика України: методологічні проблеми формування.// Вісник НБУ -2015 -№5.
- 39.Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. — М., 1998.
40. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» від 23 лютого 1998 року № 22, затверджена наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій.
- 41.Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій від 27.01.1998, рекомендовані Державною податковою адміністрацією України.
- 42.Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій «Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» від 23 лютого 1998 року № 22.
- 43.Норткотт Д. Принятие инвестиционных решений: Пер. с англ. — М., 2016.
- 44.Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємства // Фінанси України. – 2013. - №11. – с.54 – 61.

- 45.Пересада А А. Управління інвестиційним процесом. —К., 2002.
- 46.Поліщук Н.В. Методи аналізу діяльності підприємства // Фінанси України. – 2014. - №1. – с. 61 – 66.
- 47.Положение о порядке осуществления анализа финансового состояния предприятий, подлежащих приватизации, утвержденное указом Министерства финансов Украины 26.01.2001 № 49/121.
- 48.Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб.пособие. – Мн.: Новое знание, 2001
- 49.Савчук В.П., Прилипко СМ., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. —К., 2015.
- 50.Терещенко С.І. Моделі оцінки платоспроможності підприємств // Фінанси України. – 2014. - №7. – с.69 – 74.
- 51.Ткач Т.В. Роль іноземних інвестицій в економіці України // Фінанси України -2016 -№9.
- 52.Управление инвестициями: В 2 т. / В.В. Шеремет, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро. —М., 2015.
- 53.Финансовый анализ отчетности // Баланс (библиотека бухгалтера). – 2014. - №7 – с.129 – 138.
- 54.Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2015. – 622 с.
- 55.Четыркин Е.М. Финансовый анализ производственных инвестиций. – М.: Дело, 2013. – 256 с.